

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií



Bakalářská práce

Vývoj nezaměstnanosti v okrese Domažlice

Andrea Jungová

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Andrea Jungová

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Vývoj nezaměstnanosti v regionu Domažlice

Název anglicky

The development of unemployment in region of Domažlice

Cíle práce

Práce je zaměřena na nezaměstnanost v okrese Domažlice a její vývoj v posledních letech. Teoretická část se zaměřuje na trh práce, nezaměstnanost a její dělení. Praktická část je zaměřena na samotný vývoj nezaměstnanosti v regionu Domažlice. Porovnání vývoje nezaměstnanosti okresu Domažlice s Plzeňským krajem a Českou republikou.

Metodika

V teoretické části budou použity zdroje z odborné literatury, internetových článků a dotazování se odborníků. Praktická část bude obsahovat získané statistiky z Ministerstva práce a sociálních věcí, Českého statistického úřadu a Úřadu práce Domažlice. Pro zpracování této práce byly použity metody sběru dat a analýza dostupných zdrojů. Pro porovnání vývoje nezaměstnanosti v okrese Domažlice s Plzeňským krajem a Českou republikou bude použita komparativní metoda.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Trh práce, zaměstnanost, nezaměstnanost, rekvalifikace, okres Domažlice, úřad práce, volné pracovní pozice, podpora v nezaměstnanosti

Doporučené zdroje informací

BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA, Lucie SEVEROVÁ a Dana STARÁ. Makroekonomie: makroekonomický přehled. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-708-5.

BRČÁK, J. – SEKERKA, B. – SVOBODA, R. Mikroekonomie : teorie a praxe. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-453-4.

BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost : psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-9006-8.

JÍROVÁ, H. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Praha: Vysoká škola ekonomická, Národohospodářská fakulta, 1999. ISBN 80-7079-635-9.

ŘEHOŘ, P. – JIHOČESKÁ UNIVERZITA. EKONOMICKÁ FAKULTA, – JIHOČESKÁ UNIVERZITA. ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA. *Metody hodnocení potenciálu regionů se zaměřením na trh práce : vědecká monografie*. Brno: CERM ;, 2010. ISBN 978-80-7204-735-2.

SAMUELSON, P. A. – NORDHAUS, W. D. *Ekonomie : 19. vydání*. Praha: NS Svoboda, 2013. ISBN 978-80-205-0629-0.

SIROVÁTKA, T. – MAREŠ, P. *Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2003. ISBN 80-210-3048-8.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 23. 12. 2019

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 8. 1. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Vývoj nezaměstnanosti v okrese Domažlice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu doc. Ing. Josefu Brčákovi, CSc. za pomoc a mnoho cenných rad při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat panu řediteli Ing. Zdeňku Písaříkovi za poskytnutí informací o kontaktním pracovišti Domažlice Úřadu práce České republiky a možnost absolvování praxe právě na ÚP České republiky.

Vývoj nezaměstnanosti v okrese Domažlice

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá vývojem nezaměstnanosti v okrese Domažlice. Vývoj nezaměstnanosti je sledován v období od roku 2009 do roku 2018.

V teoretické části je popisována nezaměstnanost a její druhy. Následně je charakterizován trh práce, politika zaměstnanosti. Popisovány jsou také skupiny osob, které jsou nejčastěji postiženy nezaměstnaností.

Praktická část je zaměřena na vývoj nezaměstnanosti v okrese Domažlice, kde se sleduje vývoj nezaměstnanosti za období deseti let. Hodnoty vývoje nezaměstnanosti jsou porovnávány s ostatními okresy v Plzeňském kraji a také v celorepublikovém srovnání. V závěru praktické části jsou navržena opatření, která by mohla vést ke zvýšení počtu zaměstnanců v okrese Domažlice.

Klíčová slova: trh práce, nezaměstnanost, politika zaměstnanosti, úřad práce, Plzeňský kraj, okres Domažlice, podpora v nezaměstnanosti

The development of unemployment in Domažlice region

Abstract

This bachelor thesis deals with the development of unemployment in Domažlice region. The development of unemployment is monitored in period from 2009 to 2018.

In the theoretical part describes unemployment and types of unemployment. Then the labour market and employment policy are characterized. Groups of people who are most affected by unemployment are also described.

In the practical part is focused on development of unemployment in Domažlice region, where is development monitored for ten years. Then the results of development are compared with other regions in Plzeň region, with whole Plzeň region and with the Czech Republic. In the end of the practical part are suggestions, that would increase the numbers of employees in Domažlice region.

Keywords: labour market, unemployment, employment policy, employment office, Plzeň region, Domažlice region, unemployment benefits

Obsah

1. Úvod.....	11
2. Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika práce	12
3. Teoretická část.....	13
3.1 Trh práce.....	13
3.1.1 Nabídka práce	13
3.1.2 Poptávka po práci.....	14
3.1.3 Rovnováha na trhu práce	15
3.2 Nezaměstnanost	16
3.3 Druhy nezaměstnanosti.....	16
3.3.1 Podle příčiny vzniku	16
3.3.2 Podle dobrovolnosti	17
3.3.3 Podle času	18
3.3.4 Skrytá nezaměstnanost.....	18
3.3.5 Nepravá nezaměstnanost.....	18
3.4 Dělení obyvatelstva	18
3.5 Měření nezaměstnanosti	20
3.5.1 Míra registrované nezaměstnanosti	20
3.5.2 Obecná míra nezaměstnanosti	20
3.5.3 Podíl nezaměstnaných osob	21
3.6 Přirozená míra nezaměstnanosti	21
3.7 Dopady nezaměstnanosti	21
3.7.1 Ekonomické dopady nezaměstnanosti	21
3.7.2 Sociální dopady nezaměstnanosti	22
3.8 Rizikové skupiny	22
3.8.1 Absolventi.....	22
3.8.2 Nekvalifikovaní lidé	22
3.8.3 Lidé se zdravotním postižením	22
3.8.4 Ženy	23
3.8.5 Starší lidé	23
3.8.6 Romské etnikum	23
3.9 Politika zaměstnanosti	23
3.9.1 Aktivní politika zaměstnanosti	24
3.9.2 Pasivní politika zaměstnanosti.....	25
3.10 Úřad práce České republiky, kontaktní pracoviště Domažlice.....	27
3.11 EURES.....	28

3.12	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky.....	28
4.	Vlastní práce	30
4.1	Charakteristika okresu Domažlice.....	30
4.2	Nezaměstnanost v okrese Domažlice	31
4.2.1	Počet obyvatel.....	32
4.2.2	Uchazeči o zaměstnání evidováni na Úřadu práce České republiky	33
4.2.3	Struktura uchazečů o zaměstnání podle dosaženého vzdělání.....	34
4.2.4	Struktura uchazečů o zaměstnání podle věku	35
4.2.5	Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti	36
4.2.6	Struktura uchazečů o zaměstnání podle odvětví ekonomické činnosti CZ-NACE.....	37
4.2.7	Uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa	38
4.2.8	Podíl nezaměstnaných osob v okrese Domažlice	38
4.3	Charakteristika Plzeňského kraje.....	39
4.4	Porovnání okresu Domažlice s okresy v Plzeňském kraji	41
4.5	Srovnání okresu Domažlice, Plzeňským krajem a s Českou republikou	43
4.5.1	Porovnání počtu nezaměstnaných.....	43
4.5.2	Podíl nezaměstnaných osob (%) v okrese Domažlice a v České republice	44
4.5.3	Porovnání obecné míry nezaměstnanosti Plzeňského kraje a České republiky	45
5.	Návrhy opatření ke zvýšení počtu pracovníků v okrese Domažlice.....	46
6.	Závěr.....	48
7.	Použité zdroje	51
8.	Přílohy	55

Seznam obrázků

Obrázek 1:	Mapa okresu Domažlice.....	31
Obrázek 2:	Mapa Plzeňského kraje	40

Seznam rovnic

Rovnice 1:	Obecná míra nezaměstnanosti	20
Rovnice 2:	Podíl nezaměstnaných osob.....	21

Seznam grafů

Graf 1:	Křivka individuální nabídky práce	14
Graf 2:	Křivka tržní nabídky práce	14
Graf 3:	Křivka poptávky po práci	15
Graf 4:	Rovnováha na trhu práce	16
Graf 5:	Vývoj počtu obyvatel v okrese Domažlice.....	32

Graf 6: Počet uchazečů na ÚP ČR podle dosaženého vzdělání	34
Graf 7: Počet uchazečů o zaměstnání a počet volných pracovních míst	38
Graf 8: Podíl nezaměstnaných osob (%).....	44
Graf 9: Porovnání obecné míry nezaměstnanosti v %.....	45

Seznam tabulek

Tabulka 1: Délka podpůrní doby	25
Tabulka 2: Přídavek na dítě	26
Tabulka 3: Počet obyvatel v okrese Domažlice.....	32
Tabulka 4: Počet obyvatel podle věkových skupin	33
Tabulka 5: Počet obyvatel zapsaných na ÚP ČR.....	33
Tabulka 6: Počet uchazečů zapsaných na ÚP podle dosaženého vzdělání.....	34
Tabulka 7: Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR v jednotlivých věkových skupinách	35
Tabulka 8: Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR podle délky nezaměstnanosti	36
Tabulka 9: Počet zaměstnaných v jednotlivých odvětvích.....	37
Tabulka 10: Podíl nezaměstnaných osob v okrese Domažlice	38
Tabulka 11: Rozloha a počet obyvatel v jednotlivých okresech	41
Tabulka 12: Počet uchazečů o zaměstnání v roce 2018 v jednotlivých okresech	41
Tabulka 13: Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji	42
Tabulka 14: Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých okresech.....	42
Tabulka 15: Srovnání okresu Domažlice a České republiky	43
Tabulka 16: Počet nezaměstnaných v ČR, Plzeňském kraji a okrese Domažlice	44

Seznam použitých zkratek

ÚP	Úřad práce
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
EHP	Evropský hospodářský prostor
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná

1. Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na vývoj nezaměstnanosti v okrese Domažlice. Vývoj nezaměstnanosti je v tomto okrese sledován po dobu deseti let od roku 2009 do roku 2018.

Nezaměstnanost se řadí mezi hlavní makroekonomické ukazatele a je velmi významným problémem v České republice, ale také ve světě. Na stavu nezaměstnanosti závisí několik aspektů. Jedním z aspektů je stav ekonomiky a také stav recese, který Českou republiku zasáhl v roce 2009. V této době se nezaměstnanost pohybovala okolo hodnoty 7 %. Po roce 2009 začala nezaměstnanost stále klesat a v roce 2018 se pohybovala nad 2 %. V současné době se očekává rapidní zvýšení nezaměstnanosti z důvodu ekonomické krize kvůli Covidu 19.

Mnoho lidí se nyní potýká s nezaměstnaností, která byla touto virovou nemocí způsobená. Mnoho firem je uzavřených nebo dokonce zrušených a majitelé propouštějí své zaměstnance, protože nejsou schopni jim zajistit dostatečné finanční ohodnocení. Nezaměstnanost se dotýká absolventů škol a osob se zdravotním postižením, kde osoby nemohou najít práci, která by pro ně byla vhodná nebo je na ni potřebná několikaletá praxe v daném oboru.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zhodnotit vývoj nezaměstnanosti v okrese Domažlice za dané časové období. Vývoj nezaměstnanosti v okrese Domažlice je sledován v období od roku 2009 do roku 2018.

Výsledky vývoje v okrese Domažlice budou následně porovnány s vývojem nezaměstnanosti ostatních okresů, které se nachází v Plzeňském kraji. Bude porovnán vývoj nezaměstnanosti s Plzeňským krajem a Českou republikou.

Součástí bakalářské práce budou i návrhy opatření, které by mohly vyřešit problém s nedostatkem pracovníků.

2.2 Metodika práce

Teoretická část bude vypracována na základě studia odborných publikací, které se zabývají problematikou nezaměstnanosti, trhem práce, politikou zaměstnanosti atd. Bude popsána nezaměstnanost, její druhy a také jak se nezaměstnanost vypočítá. Informace, které budou v bakalářské práci použity jsou převážně z knih z knihovny České zemědělské univerzity, veřejných knihoven a z webových stránek Úřadu práce České republiky, Ministerstva práce a sociálních věcí.

Praktická část bude pracovat s údaji, které budou čerpány převážně z Ministerstva práce a sociálních věcí, Českého statistického úřadu, Úřadu práce Domažlice a Úřadu práce České republiky. Zjištěné údaje budou poté porovnány s výsledky vývoje v ostatních okresech Plzeňského kraje, samostatně s výsledky vývoje za celý Plzeňský kraj a v neposlední řadě také v celorepublikovém srovnání.

3. Teoretická část

3.1 Trh práce

Trh práce je spojen s tržní ekonomikou. Je to místo, kde se setkává nabídka práce a poptávka po práci. Trh práce má podobné znaky jako trh statků a služeb. „*Práce je specifická tím, že ji vykonávají lidé, s nimiž je neoddělitelně spjata.*“ (Mareš, 1994, str. 47) Nástrojem pro rovnováhu nabídky a poptávky je pak cena za odvedenou práci, tedy mzda (plat). Na straně nabídky jsou lidé, kteří svou práci poskytují a na straně poptávky jsou firmy, domácnosti a vláda, kteří práci poptávají a nabízejí lidem volná pracovní místa. [1], [5]

Práce se řadí mezi základní výrobní faktory, a to společně s půdou a kapitálem. Můžeme tak na ni nahlížet jako na předmět, který se dá nakoupit, ale i prodat. „*Trh práce je tvořen třemi základními faktory: nabídkou práce, poptávkou po práci a cenou práce – mzdou (platem).*“ (Jírová, 1999, str. 7) Prací člověk vytváří statky a služby, které jsou výsledkem výroby. [1]

3.1.1 Nabídka práce

Nabídku práce tvoří lidé, kteří hledají práci za určité peněžní ohodnocení (domácnosti). Nabídku práce dělíme na dva druhy: individuální nabídku práce a tržní nabídku práce.

Nabídku práce můžeme zakreslit jako křivku individuální nabídky práce, kdy nabídka do určité části roste a poté začne opět klesat. Podle grafu 1 na str. 11 vidíme, že nabídka práce je do bodu X rostoucí (substituční efekt) pracovník upřednostňuje vyšší mzdu před volným časem. Od bodu X se křivka nabídky zakřivuje nazpět (důchodový efekt) pracovník upřednostňuje volný čas, pokud je jeho mzda vyšší nad určitou úroveň a snaží se odpracovat méně hodin.

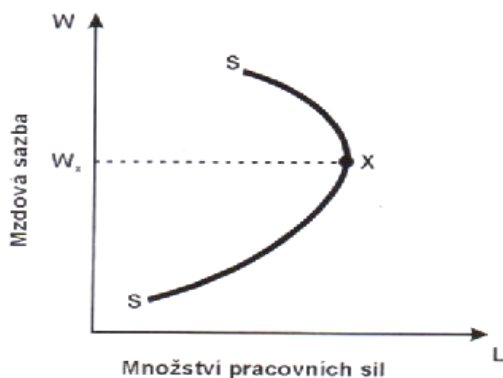
Druhou možností je křivka tržní nabídky práce. Křivka tržní nabídky práce nemá specifický ohyb jako křivka individuální nabídky práce. Křivka tržní nabídky práce má rostoucí charakter a přibližuje se do bodu maximální výše nabídky práce, ale nedotýká se ho. [1], [12]

„*Mezi hlavní determinanty nabídky se řadí:*

- *Reálné mzdy (jejich současná i očekávaná úroveň)*

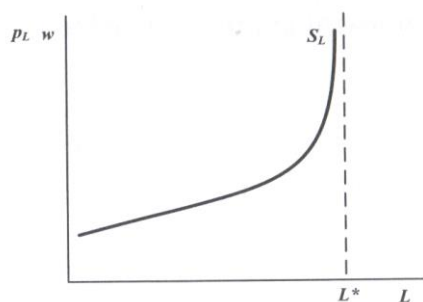
- *Jmění (majetek)*
- *Mimopracovní příjmy (včetně vládních transferů)*
- *Demografický vývoj (zejména počet a věková struktura obyvatelstva)*
- *Míra ekonomické aktivity obyvatelstva (tj. poměr mezi pracujícím obyvatelstvem a obyvatelstvem celkem nebo poměr mezi pracujícím obyvatelstvem v produktivním věku a obyvatelstvem v produktivním věku celkem, vyjádřený v procentech)*
- *Úroková míra*
- *Společenská tradice“ (Jírová, 1999, str. 8)*

Graf 1: Křivka individuální nabídky práce



Zdroj: Jírová, 1999, str. 8

Graf 2: Křivka tržní nabídky práce



Zdroj: Brčák a kolektiv, 2013, str. 239

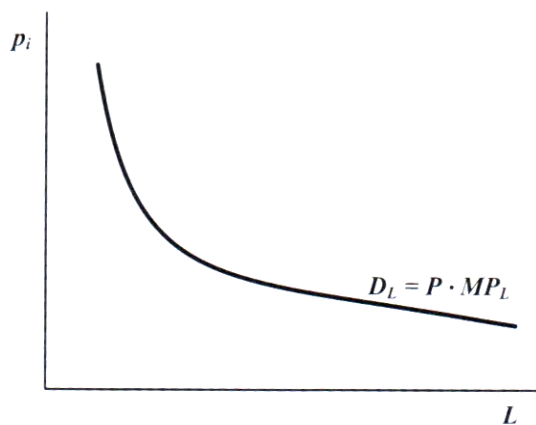
3.1.2 Poptávka po práci

Poptávka po práci je určena pomocí mezního produktu práce. Poptávka po práci závisí na výši mzdové sazby. Firmy přijímají nové zaměstnance do doby, dokud bude mezní produkt vyšší, než jsou náklady na jeho získání. Křivka poptávky má klesající charakter. [1]

„Mezi hlavní determinanty poptávky se řadí:

- Cena práce charakterizovaná mzdovou sazbou
- Poptávka po produkci vyráběné pomocí práce a cena této produkce
- Produktivita práce (tj. celkový výstup dělený pracovními vstupy), která závisí na:
 - a) kvalitě vstupů práce (gramotnost, vzdělání atd.)
 - b) množství a kvalitě kooperujících výrobních faktorů
 - c) úrovni a užitím technických a technologických znalostí
- Ceny ostatních vstupů (půda, kapitál)
- Očekávané budoucí tržby
- Disponibilní přebytečná pracovní síla“ (Jírová, 1999, str. 9)

Graf 3: Křivka poptávky po práci



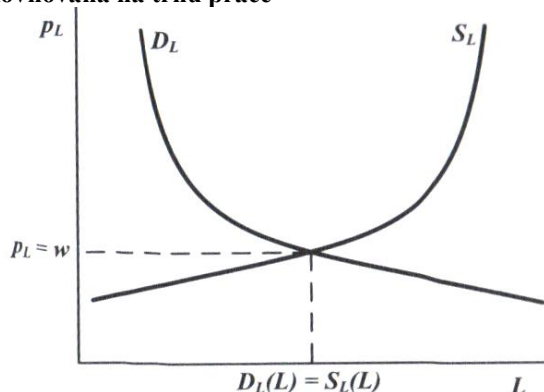
Zdroj: Jírová, 1999, str. 10

3.1.3 Rovnováha na trhu práce

Rovnováhu na trhu práce udává průsečík křivky poptávky po práci a křivky nabídky práce. Musí být dosaženo určité výše mzdové sazby při určitém množství pracovních sil.

[2]

Graf 4: Rovnováha na trhu práce



Zdroj: Brčák a kolektiv, 2013, str. 240

3.2 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost patří k hlavním makroekonomickým ukazatelům. Stále je považována za jeden z nejsledovanějších a nejdiskutovanějších jevů tržního hospodářství. Tento jev vzniká převísem nabídky práce nad poptávkou po práci na trhu práce. Trh práce je tedy v nerovnováze.

Na straně nabídky stojí lidé, kteří hledají práci a na straně poptávky jsou firmy, které nabízejí volná pracovní místa. Nezaměstnanost je stav, kdy část obyvatelstva nemůže najít nebo nemá zájem o nalezení zaměstnání.

Nezaměstnanost můžeme rozdělit podle doby jejího trvání, podle příčiny vzniku a podle dobrovolnosti. [4]

3.3 Druhy nezaměstnanosti

3.3.1 Podle příčiny vzniku

Podle příčiny vzniku dělíme nezaměstnanost na frikční, strukturální, cyklickou a sezónní.

- Frikční nezaměstnanost

Zde jde pouze o dočasnou nezaměstnanost. Jedná se o přirozený pohyb lidí mezi různými pracovními místy. Důvodem je najít si lepší zaměstnání, aby jim více vyhovovalo než stávající zaměstnání. Dalšími důvody je lepší platové ohodnocení, vyšší pracovní pozice nebo celkově lepší životní podmínky. Frikční nezaměstnanosti se nedá nijak předem zabránit. Doba frikční nezaměstnanosti je celkem krátká, většinou se jedná o dva až tři měsíce. [2], [3]

- **Strukturální nezaměstnanost**

Tato nezaměstnanost je spjata s určitým pracovním odvětvím. Vzniká, když zanikne pracovní odvětví. Příkladem může být například hornictví. Důvodem je vývoj jiných odvětví – moderních technologií, a proto se ustupuje od zastaralých odvětví – těžební průmysl.

Do strukturální nezaměstnanosti mohou spadnout i vysoce kvalifikovaní pracovníci, u kterých v důsledku změny výroby ztrácí kvalifikace smysl na trhu práce a tím pádem není dále potřebná. [2]

- **Cyklická nezaměstnanost**

Cyklická nezaměstnanost je závislá na fázích hospodářského procesu. Týká se skoro všech profesí. Nezaměstnanost zaniká při hospodářském růstu. Považuje se za nedobrovolnou nezaměstnanost. [5]

- **Sezónní nezaměstnanost**

Sezónní nezaměstnanost souvisí s pracovními pozicemi, které jsou ovlivněny například ročním obdobím nebo dobou zrání ovoce. Nabízeným zaměstnáním je třeba lyžařský instruktor, sběrač ovoce nebo také zaměstnání v oblasti cestovního ruchu. [5]

3.3.2 Podle dobrovolnosti

Podle dobrovolnosti dělíme nezaměstnanost na dvě skupiny dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost.

- **Dobrovolná nezaměstnanost**

Dobrovolně nezaměstnaným chodí různé pracovní nabídky. Oni je však nepřijímají a hledají si sami lepší práci, která má lepší peněžní ohodnocení, různé odměny a bonusy. Je ale mnoho osob, které raději nechtějí vůbec pracovat než za nabízenou mzdu a raději budou pobírat sociální dávky. Na ÚP ČR poté čekají na vyplacení podpory v nezaměstnanosti a čekají až jim ÚP ČR nabídne práci za mzdu, kterou si představují. Tito lidé nadhodnocují míru registrované nezaměstnanosti. [5] [8]

- Nedobrovolná nezaměstnanost

Opačně jsou na tom lidé nedobrovolně nezaměstnaní. Ti by pracovní nabídku přijali s nabízenou mzdou, ale neexistují pro ně volná pracovní místa, která by odpovídala jejich kvalifikaci. [5]

3.3.3 Podle času

Podle času se dělí nezaměstnanost na krátkodobou a dlouhodobou.

- Krátkodobá nezaměstnanost

Tato nezaměstnanost je obdobím mezi ukončením pracovního poměru ve firmě a vznikem nového pracovního poměru ve firmě nové. Většinou je v rozsahu dvou až tří měsíců.

- Dlouhodobá nezaměstnanost

Tato nezaměstnanost trvá déle než jeden rok. Představuje pro celou společnost zásadní problém, který je potřeba co nejdříve vyřešit. Je spojena s psychickými a dalšími problémy, které se týkají hlavně dlouhodobě nezaměstnaných osob. [2]

3.3.4 Skrytá nezaměstnanost

Nezaměstnanost, kdy si nezaměstnaní nehledají práci, ale ani se neregistrují jako nezaměstnaní. Ale pokud by bylo dostatečné množství nabídek o práci, byly by ochotni práci přijmout. Jsou to osoby, které už nechtějí hledat práci, dále také studenti, kteří studují každý den a v neposlední řadě také ženy, které nastoupily na mateřskou dovolenou. [2]

3.3.5 Nepravá nezaměstnanost

Nepravá nezaměstnanost vzniká, když nezaměstnaní nehledají a odmítají nabízenou práci. Místo toho volí variantu vyčerpat maximální množství sociálních dávek (podpory v nezaměstnanosti). Patří sem i osoby, které vykonávají nelegální práci buď v černé, anebo v šedé ekonomice. [2]

3.4 Dělení obyvatelstva

Obyvatelstvo se dělí do dvou skupin aktivní a neaktivní obyvatelstvo.

- Ekonomicky aktivní obyvatelstvo

Do aktivního obyvatelstva patří osoby, které pracují nebo se aktivně snaží najít si práci. Je to pracovní síla státu. Jsou to osoby, které podporují ekonomickou efektivitu nejen celého státu, ale také jednotlivých krajů a okresů. Podle Českého statistického úřadu lze říct, že ženy se více podílejí na nezaměstnanosti než muži. Tento údaj se zjišťuje na základě sčítání lidu, domů a bytů. Toto sčítání proběhne v dubnu a květnu roku 2021. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo dělíme dále na skupiny osob zaměstnaných a nezaměstnaných. [3]

- Zaměstnané osoby

Do této skupiny patří lidé, kteří jsou za svoji práci placeni nebo jsou OSVČ, to může být jen příležitostné, dočasné nebo sezónní. Patří sem ale i lidé, kteří jsou v pracovní neschopnosti, a to z důvodu například mateřské dovolené, nemoci a další. [3]

- Nezaměstnané osoby

Český statistický úřad definuje nezaměstnané jako osoby, které splňují alespoň jednu z uvedených podmínek:

- osoby 15tileté a starší
- osoby nejsou v pracovněprávním vztahu ani nejsou OSVČ
- osoby, které aktivně hledají práci (registrovaly se na příslušném úřadu práce nebo u soukromé agentury, která zprostředkovává práci nebo hledá práci přímo ve firmách, využívají inzerce, podnikají kroky pro založení vlastní firmy, podaly žádost o pracovní povolení a licenci nebo hledají zaměstnání jiným způsobem)
- jsou schopni nastoupit do zaměstnání do 14 dnů jako zaměstnanec nebo jako OSVČ

- Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo

Do neaktivního obyvatelstva se řadí starobní a invalidní důchodci, žáci, studenti, osoby na rodičovské dovolené, osoby v domácnosti a v neposlední řadě také osoby, kterým v ekonomické aktivitě brání zdravotní nebo jiné důvody. [3]

3.5 Měření nezaměstnanosti

V České republice zpracovává informace o nezaměstnanosti hned několik institucí. Je to například Český statistický úřad a Ministerstvo práce a sociálních věcí. Ty pravidelně provádějí sčítání osob, které jsou zaregistrovány na úřadech práce v celé České republice.

Výsledek míry nezaměstnanosti se dá zjistit různými způsoby výpočtů. Cílem je zjistit, jak velké procento osob nemůže v danou chvíli najít uplatnění na trhu práce. [1], [2]

3.5.1 Míra registrované nezaměstnanosti

Do roku 2012 tuto metodu výpočtu používalo Ministerstvo práce a sociálních věcí. Ukazatel se vypočetl jako podíl, kde v čitateli je počet osob, které mají zájem o práci a jsou v evidenci na jakémkoliv úřadě práce v České republice a ve jmenovateli je pak součet osob zaměstnaných i nezaměstnaných podle výběrového šetření pracovních sil, které provádí Český statistický úřad. [2]

3.5.2 Obecná míra nezaměstnanosti

Obecná míra nezaměstnanosti je nejpoužívanější metoda při výpočtu míry nezaměstnanosti. Tento ukazatel se vypočítá jako podíl, kde je v čitateli počet nezaměstnaných osob a ve jmenovateli je součet zaměstnaných a nezaměstnaných osob. Tuto metodu využívá Český statistický úřad. Je vyjádřen v procentech.

Ovšem tato metoda měření nemusí být přesná. Do výpočtu se nezahrnují osoby, které nejsou zaregistrovány na úřadě práce a osoby, které se aktivně nesnaží najít práci. [2], [3]

Rovnice 1: Obecná míra nezaměstnanosti

$$u = \frac{U}{E + U} * 100$$

Zdroj: Brčák a kolektiv, 2018, vlastní zpracování

kde je: u... míra nezaměstnanosti
U... počet nezaměstnaných
E... počet zaměstnaných

3.5.3 Podíl nezaměstnaných osob

Od roku 2013 se místo registrované míry nezaměstnanosti používá podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 let. Důvodem proč se začal používat podíl nezaměstnaných osob je, že existovaly dvě rozdílné oficiální hodnoty míry nezaměstnanosti, které prezentovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí a druhou prezentoval Český statistický úřad. [2]

Rovnice 2: Podíl nezaměstnaných osob

$$\text{Podíl nezaměstnaných osob} = \frac{\text{dosažitelní uchazeči ve věku 15 – 64 let}}{\text{obyvatelstvo ve věku 15 – 64 let}} * 100$$

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

3.6 Přirozená míra nezaměstnanosti

V tržní ekonomice není možné zajistit nulovou nezaměstnanost. Cílem hospodářské politiky státu je dosáhnout přirozené míry nezaměstnanosti. Její mezinárodní označení je NAIRU (Non Accelerating Inflation Rate of Unemployment). Ekonomika se nachází v dlouhodobé rovnováze. [2]

3.7 Dopady nezaměstnanosti

Dopady nezaměstnanosti dělíme do dvou skupin: ekonomické a sociální. Dopady mají negativní vliv na člověka, ale i na celý stát.

3.7.1 Ekonomické dopady nezaměstnanosti

Ekonomické dopady představují:

- Ztrátu produkce
- Ztrátu kvalifikace pracovníků
- Vyšší výdaje státního rozpočtu na podpory v nezaměstnanosti (stát vyplácí nezaměstnaným podporu v nezaměstnanosti, ale nezaměstnaný státu neodvádí daně)
- Nižší daňové příjmy (nezaměstnaní neodvádí daně z příjmů do státního rozpočtu) [9]

3.7.2 Sociální dopady nezaměstnanosti

Sociálním dopadům podléhají jak jednotlivci, tak i společnost. Každý se se ztrátou zaměstnání vyrovnává jinak. Záleží na tom, jaký pro něj měla práce význam.

Ztráta zaměstnání může mít za následek zhoršení zdravotního nebo psychického stavu a může se projevit nejen u jednotlivce, ale může se projevit také v rodinných vztazích.

Dále je ztráta zaměstnání spojena s nedostatkem financí. Lidé, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní mohou být náchylnější k závislosti na alkoholu, drogách a hazardních hrách.[9]

3.8 Rizikové skupiny

Do rizikových skupin se řadí absolventi, nekvalifikovaní lidé, lidé se zdravotním postižením, ženy, starší lidé, romské etnikum. Není vždy tak jednoduché najít uplatnění na trhu práce. Někteří jedinci nesplňují podmínky, jako jsou například, vzdělání, praxe v oboru, zdravotní stav, věk. Lidé z těchto rizikových skupin se často potýkají se ztrátou zaměstnání, většinou to bývá dlouhodobá nezaměstnanost. [4]

3.8.1 Absolventi

Důvodem proč se absolventi častěji setkávají s nezaměstnaností je to, že nemají žádnou praxi po ukončení studia. Většina studentů během studia nemá stálé zaměstnání, ale využívá spíše práci na poloviční úvazek nebo různé brigády.

3.8.2 Nekvalifikovaní lidé

Do této skupiny se řadí především mladší lidé, kteří nemají dostatečné vzdělání a zkušenosti. Často to jsou například alkoholici, lidé sociálně nezpůsobilí. Tato skupina lidí je registrována na úřadech práce a místo hledání stabilní práce dají raději přednost vyplácení sociálních dávek od státu.

3.8.3 Lidé se zdravotním postižením

Tyto osoby jsou pracovně omezeni ze zdravotních důvodů a nemohou vykonávat jakoukoliv práci jako ostatní lidé. Nezaměstnanost u těchto osob je zhruba dvakrát delší než u zdravých lidí. Většinou je zdravotní stav omezuje natolik, že nejsou schopni do práce

ani dojíždět, takže potřebují zaměstnání v blízkosti svého bydliště. Nejvíce takto postižených lidí dostane práci jako vrátný nebo uklízečka na zkrácený úvazek.

Úřady práce se maximálně snaží najít těmto lidem práci, ale je to náročné, protože většinou mají jen ukončené základní vzdělání. Většina firem, ale o tyto osoby nemá zájem, protože se bojí problémů spojených s legislativou, která je stanovena v zákoníku práce. [6]

3.8.4 **Ženy**

I v této době jsou na trhu práce preferováni muži před ženami. Mnoho pracovních míst je určených pro muže z důvodu namáhavosti, ale také si firmy vybírají raději muže z důvodu, že jsou více mobilní oproti ženám, které se starají o děti, tedy často si berou ošetřování na děti.

Ženy zpravidla vyhledávají pracovní místa na jednosměnný provoz hlavně kvůli pečování o děti, oproti tomu muži mohou pracovat na vícesměnný provoz bez omezení. Další nevýhodou při výběru žen na pracovní pozice je i fakt, že v průběhu pracovního poměru otěhotní a odejdou na mateřskou dovolenou a po návratu do práce jsou pro ni přednější povinnosti spojené s péčí o dítě než časová flexibilita v zaměstnání. [4]

3.8.5 **Starší lidé**

Firmy si na trhu práce vybírají spíše mladší lidi. Důvodů je hned několik. Starší lidé si nárokují vyšší mzdu, a to kvůli své dlouhodobé praxi. Dalším důvodem je například i horší adaptace staršího člověka mezi mladou generaci a nové moderní technologie, které se ve firmách používají. [6]

3.8.6 **Romské etnikum**

V dnešní době jsou kladeny vyšší nároky na kvalifikaci jednotlivých zaměstnanců. Pro menšinové (romské) etnikum není jednoduché takovou kvalifikaci získat. Většina Romů má vystudovanou pouze základní školu a už dále nepokračuje na vyšší stupeň vzdělání nebo může jít například na mateřskou dovolenou. [4]

3.9 **Politika zaměstnanosti**

Politika zaměstnanosti se dělí na aktivní a neaktivní politiku zaměstnanosti.

3.9.1 Aktivní politika zaměstnanosti

Cílem aktivní politiky zaměstnanosti je snížení nezaměstnanosti, a to pomocí vzniku nových pracovních míst, přesvědčení zaměstnavatelů, aby přijímali více osob, pro které je těžké se prosadit na trhu práce a uplatnit tak své pracovní zkušenosti. Mezi tyto osoby se řadí například osoby tělesně postižené, osoby s nízkou úrovní kvalifikace a osoby staršího věku. [2]

Mezi nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, podle §104, §105 Zákona o zaměstnanosti, patří:

a) Rekvalifikace

Rekvalifikace je proces, kdy se lidé snaží získat lepší kvalifikaci v oboru, který jim pomůže k získání vhodného pracovního místa. Zajišťují je Krajské pobočky ÚP ČR.

b) Investiční pobídky

Jedná se o hmotnou podporu při vytvoření nových pracovních pozic, rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců. [27]

c) Veřejně prospěšné práce

To jsou pracovní místa, která jsou vytvořena pro osoby, které jsou dlouhodobě zapsány na ÚP ČR. [10]

d) Společensky účelná pracovní místa

Jsou pracovní místa, která vznikají na míru lidem, kteří nemohou najít práci na určitou pracovní pozici, z důvodu malého množství volných míst, která by vyhovovala jejich schopnostem a dosaženému vzdělání. [11]

e) Překlenovací příspěvek

Tento příspěvek je určen pro osoby, které přešly z ÚP na samostatně výdělečnou činnost; příspěvek pomáhá v začátcích podnikání na provozní náklady, nájemné atd., maximálně po dobu pěti měsíců. [22]

f) Příspěvek na zapracování

Tento příspěvek je pro zaměstnavatele, který do své firmy zaměstná osoby, které jsou dlouhodobě evidované na ÚP nebo absolventy vysokých škol bez praxe, zdravotně postiženým osobám nebo osobám staršího věku. [11]

g) Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program

Je příspěvek sjednaný mezi ÚP a zaměstnavatelem. Slouží k částečné úhradě náhrady mzdy zaměstnancům, kterým není zaměstnavatel schopen zajistit práci v rozsahu, kterou má sjednanou v pracovní smlouvě. [23]

Do aktivní politiky zaměstnanosti se také řadí:

- a) Poradenství
- b) Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- c) Sdílené zprostředkování zaměstnání
- d) Cílené programy k řešení zaměstnanosti

3.9.2 Pasivní politika zaměstnanosti

Pasivní politika zaměstnanosti se zaměřuje na podporu nezaměstnaným, na které má ztráta zaměstnání ekonomický i sociální dopad. Pasivní politika zaměstnanosti pomocí různých podpor finančně pomáhá nezaměstnaným.

Mezi druhy pasivní politiky zaměstnanosti patří:

a) Podpora v nezaměstnanosti

Podpora v nezaměstnanosti slouží k překlenutí období, kdy si uchazeč hledá přes ÚP ČR práci. Nárok na podporu v nezaměstnanosti mají uchazeči o zaměstnání zapsaní na ÚP ČR, kteří o to požádají na ÚP ČR, kde jsou zapsáni. Musí mít odpracováno minimálně 12 měsíců, a to jako zaměstnanec nebo OSVČ. Tento údaj nesmí být delší než 2 roky před evidencí na ÚP ČR. [24]

Tabulka 1: Délka podpůrčí doby

Věk	Délka podpůrčí doby
do 50 let	5 měsíců
50–55 let	8 měsíců
nad 55 let	11 měsíců

Zdroj: www.uradprace.cz, vlastní zpracování

Podpůrčí doba je doba, po kterou uchazeč může pobírat podporu v nezaměstnanosti. Tato doba je závislá na věku uchazeče. Rozdělení je zobrazeno v tabulce č.1. Částka se vypočítává z průměru čistého měsíčního příjmu ze zaměstnání, kde naposledy pracoval před nástupem na ÚP ČR. [24]

Výše podpory v nezaměstnanosti je pro první 2 měsíce podpůrčí doby 65 % z průměrného měsíčního čistého výdělku z posledního zaměstnání. Třetí až čtvrtý měsíc je to 50 % z průměrného měsíčního čistého výdělku z posledního zaměstnání. Po zbývajících podpůrčí dobu (maximálně do 11. měsíce, záleží na věku uchazeče o zaměstnání) je to 45 % z průměrné čisté měsíční mzdy. Maximální výše podpory v nezaměstnanosti je 0,58násobek průměrné mzdy v národním hospodářství. [25]

b) Státní sociální podpora

Finanční příspěvek, který nezaměstnaný dostane při splnění stanovených podmínek.

➤ Přídavek na dítě

Tento příspěvek je dávka pro dítě, které žije v rodině, která má nižší finanční příjem. Nárok na přídavek může rodina získat, pokud předloží, kdy je čistý příjem nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. Pokud někdo z posuzovaných osob bude pobírat dávky, podpory v nezaměstnanosti, je OSVČ nebo je zaměstnán ve firmě, kde pobírá alespoň částku životního minima. Dětem v těchto rodinách náleží zvýšená výměra přídavku na dítě. Žádost o přídavek na dítě se podává pouze jednou, ale každý čtvrt rok se musí dokládat příjmy rodiny za předchozí čtvrtletí. V tabulce jsou znázorněny finanční přídavky pro děti podle věkové skupiny. [15]

Tabulka 2: Přídavek na dítě

Věk nezaopatřeného dítěte	Základní výměra přídavku na dítě	Zvýšená výměra přídavku na dítě
0–6 let	500	800
6–15 let	610	910
15–26 let	700	1000

Zdroj: www.mpsv.cz, vlastní zpracování

➤ Rodičovský příspěvek

Rodičovský příspěvek je příspěvek pro jednoho z rodičů, který se po celý kalendářní rok staral o nejmladší dítě v rodině, a to osobně a celodenně. Rodič dostane měsíčně výši rodičovského příspěvku podle denního vyměřovacího základu. Rodič může změnit výši příspěvku, ale pouze jednou za tři měsíce.

Maximální částku, kterou může vyčerpat je 300 000 Kč. Pokud se v rodině nachází dvě nebo více dětí, kteří jsou stejně staří. Tyto rodiny mají nárok na vyčerpání částky 450 000 Kč. Tento příspěvek je možné čerpat maximálně do 4 let věku dítěte. [17]

➤ Příspěvek na bydlení

Příspěvek na bydlení slouží ke krytí nákladů spojených s bydlením. Je určen pro rodiny a jednotlivce, kteří mají nízký finanční příjem. Na příspěvek má nárok vlastník nebo nájemce bytu, pokud splní podmínky dané zákonem. Částka, kterou může rodina nebo jednotlivec dostat je odvozena od počtu osob. [16]

➤ Porodné

Na porodné má nárok matka dítěte, která má nízký příjem nebo pokud si vezmu dítě mladší 1 roku do náhradní rodinné péče. Nárok má i otec dítěte, který má nízký příjem a matka dítěte zemřela a nebylo nikomu vyplaceno porodné. Porodné je pouze jednorázová dávka, která určena k uhrazení nákladů spojených s porodem a narozením dítěte. Nárok na porodné má rodina, která ve čtvrtletí před narozením dítěte nebo převzetí dítěte nepřesáhla 2, 7násobek životního minima rodiny. [14]

➤ Pohřebné

Pohřebné je jednorázová dávka, která slouží k částečnému pokrytí nákladů spojených s pohřbem. Je stanovena pevná částka 5 000 Kč. Nárok na pohřebné má ten, kdo zajišťuje vše okolo pohřbu. Nárok má dítě, které bylo nezaopatřeným ke dni smrti nebo osoba, která byla ke dni smrti rodičem nezaopatřeného dítěte. [13]

3.10 Úřad práce České republiky, kontaktní pracoviště Domažlice

Úřad práce České republiky je správní úřad, který působí po celé České republice a je organizační složkou státu. Na ÚP České republiky dohlíží MPSV České republiky. Úřad práce České republiky je v provozu od 1. 4. 2011.

Úřad práce je tvořen generálním ředitelstvím a jednotlivými krajskými pobočkami a kontaktními pracovišti, které spadají pod krajské pobočky. Součástí krajských poboček je kontaktní pracoviště, které se nachází také v Domažlicích. Ředitelem tohoto kontaktního pracoviště je Ing. Zdeněk Písařík. Mezi další kontaktní pracoviště v Plzeňském kraji patří: Klatovy, Plzeň, Plzeň-Jih, Plzeň-Sever, Rokycany, Stříbro, Sušice a Tachov.

Kontaktní pracoviště Domažlice zajišťuje služby:

- a) Zprostředkování zaměstnání
- b) Státní sociální podporu
- c) Hmotnou nouzi
- d) Sociální služby, příspěvek na péči
- e) Dávky pro osoby se zdravotním postižením [19], [20]

3.11 EURES

EURES se do českého jazyka překládá jako Evropský portál pracovní mobility, který spravuje Evropská komise. Tento portál slouží pro uchazeče o zaměstnání, kteří chtějí pracovat v zahraničí, ale i pro zaměstnavatele, kteří hledají v jiných zemích EU uchazeče o zaměstnání a nabízí jim volná pracovní místa. ÚP se k tomuto portálu připojil v roce 2004, kdy Česká republika vstoupila do EU. Službu EURES můžou využít uchazeči o zaměstnání ve všech 27 členských státech EU.

Služby EURES zajišťují poradci, kteří jsou vyškolení specialisté a jsou schopni poskytnout informace o pracovních pozicích v členských zemích EU, EHP a Švýcarska. Každý poradce působí na krajských pobočkách ÚP České republiky, na kontaktních pracovištích ÚP České republiky nejsou poradci, ale pouze kontaktní osoby EURES, kteří uchazečům sdělí základní informace, poskytnou informační letáky a předají kontakt na vyškoleného poradce EURES uchazečům, kteří projeví opravdový zájem o práci v zahraničí. [21]

3.12 Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky sídlí na Praze 2.

MPSV se zabývá především:

- a) Sociální politikou – sociální dávky, sociální služby
- b) Sociálním pojištěním – důchody, nemocenská
- c) Zaměstnaností – trh práce, podpora zaměstnanosti
- d) Pracovněprávní legislativou
- e) Bezpečností a ochraně zdraví při práci
- f) Rovnoprávností pro ženy a muže
- g) Evropskou integrací a čerpáním finanční pomoci z fondů EU

MPSV zajišťuje fungování organizací jako je Úřad práce ČR, Česká správa sociálního zabezpečení, Státní úřad inspekce práce a Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. MPSV je také zřizovatelem pěti ústavů sociální péče. Od roku 2018 je ministryní práce a sociálních věcí Dipl.-Pol. Jana Maláčová MSc. Ministerstvo práce a sociálních věcí zaměstnávalo k roku 2019 1401 zaměstnanců, a to na hlavní pracovní poměr nebo na zkrácený úvazek. [18]

4. Vlastní práce

4.1 Charakteristika okresu Domažlice

Okres Domažlice se nachází na jihozápadě Čech u státních hranic s Německem (Bavorsko). Rozloha okresu Domažlice je 1 123km² a hustota zalidnění k 31. 12. 2019 byla 55,2 obyvatele na 1km². Celkový počet obyvatel k 31. 12. 2019 byla 62 062 obyvatel a tím se řadí na třetí nejmenší okres v Plzeňském kraji.

Na území okresu leží 3 správní obvody obcí s rozšířenou působností, a to jsou Domažlice, Horšovský Týn a Stod. Dále zde leží 6 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem: Domažlice, Kdyně, Poběžovice, Horšovský Týn, Staňkov a Holýšov. Okres Domažlice zahrnuje celkem 85 obcí a 8 obcí se statutem města. Obce a města v okrese často spolupracují s Bavorskem při realizaci některých investic a při vzniku společných akcí.

Okresem Domažlice prochází železniční spojnice mezi Prahou a německým Mnichovem. Je zde i silniční spojení s Německou Spolkovou republikou, a to přes hraniční přechod Všeruby u Kdyně, Folmava, Lísková.

Výhodou okresu je i zdravé životní prostředí, nachází se zde chráněná krajinná oblast Český les a také národní přírodní rezervace Čerchovské hvozdy a několik přírodních rezervací a přírodních památek.

Mnoho obyvatel z okresu dojíždí právě do Německé spolkové republiky za prací. K 31. 12. 2019 je v okrese evidováno celkem 13 961 ekonomických subjektů. Z toho převážnou část tvoří fyzické osoby (80,1 %). Většina firem se zaměřuje na průmysl nebo zemědělství. Často okres Domažlice spolupracuje s Bavorskem při financování různých investic. Několik obcí okresu Domažlice má navázanou spolupráci s příhraničními obcemi i v kulturním odvětví.

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele, kteří zvyšují zaměstnanost v okrese patří:

- Trans World Hotels & Entertainment a.s.

- Gerresheimer Horšovský Týn s.r.o. – zpracovávání termoplastů, výroba plastových dílů a výrobků pro medicínský průmysl
- KDYNIUM a.s. – výroba odlitků z oceli a tvárných litin
- APM Automotive s.r.o. – dodavatel náhradních dílů do osobních automobilů a nákladních a užitkových vozidel
- Výrobní společnost Čerchov a.s.
- DOTIKO s.r.o. – personální agentura
- Domažlická nemocnice a.s. – zdravotní péče
- Lesní společnost LST a.s. Trhanov

Obrázek 1: Mapa okresu Domažlice

ADMINISTRATIVNÍ ROZDĚLENÍ OKRESU DOMAŽLICE - STAV K 1. 1. 2016



Zdroj: www.czso.cz

4.2 Nezaměstnanost v okrese Domažlice

V roce 2018 bylo na ÚP České republiky evidováno 815 uchazečů o zaměstnání, z toho bylo 483 žen, 54 absolventů a mladistvých a 171 uchazečů se zdravotním postižením. Celkem Úřad práce České republiky v roce 2018 nabízel 3 851 volných pracovních míst, tedy na 1 pracovní pozici připadalo 0,2 uchazečů. Míra nezaměstnanosti byla 2,05 %.

4.2.1 Počet obyvatel

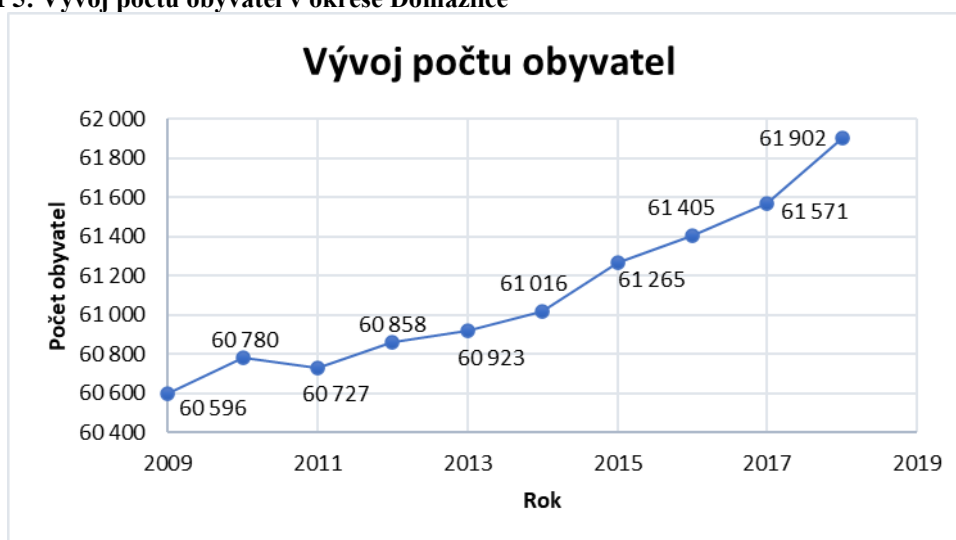
V následující tabulce je vyobrazen vývoj počtu obyvatel v rozmezí od roku 2009 do roku 2018. Je patrné, že se počet obyvatel stále zvyšuje. Důvodem je více narozených dětí, a také přistěhování nových občanů.

Tabulka 3: Počet obyvatel v okrese Domažlice

ROK	POČET OBYVATEL
2009	60 596
2010	60 780
2011	60 727
2012	60 858
2013	60 923
2014	61 016
2015	61 265
2016	61 405
2017	61 571
2018	61 902

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

Graf 5: Vývoj počtu obyvatel v okrese Domažlice



Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

Z uvedeného grafu vyplývá, že počet obyvatel v okrese Domažlice v průběhu 10 let je vyjádřen rostoucí křivkou. Nejmenší počet obyvatel byl v roce 2009, a to 60 596. Oproti tomu nejvíce obyvatel bylo zaznamenáno v roce 2018, a to 61 902. Nejvyšší meziroční přírůstek obyvatel byl mezi roky 2017 a 2018, přibylo celkem 331 obyvatel. Na rozdíl mezi roky 2011 a 2010 dokonce počet obyvatel klesl o 53 obyvatel. Důvodem zvyšování

počtu obyvatel je vyšší natalita než mortalita nebo více obyvatel, kteří se do okresu přistěhovali.

Tabulka 4: Počet obyvatel podle věkových skupin

ROK	Věkové skupiny obyvatel		
	0-14 let	15-64 let	65 let a více
2009	8 974	42 918	8 704
2010	9 084	42 770	8 926
2011	9 168	42 221	9 338
2012	9 326	41 688	9 844
2013	9 382	41 299	10 242
2014	9 445	40 893	10 678
2015	9 548	40 703	11 014
2016	9 669	40 372	11 364
2017	9 735	40 046	11 790
2018	9 798	40 017	12 087

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

V tabulce výše je uveden vývoj počtu obyvatel ve třech věkových skupinách v letech 2009 až 2018. Za celé sledované období se zvyšuje počet obyvatel ve věkové skupině 0-14 let a také ve skupině 65 let a více. Na rozdíl od skupiny 15-64 let, kde počet obyvatel v tomto věku v průběhu deseti let klesá.

4.2.2 Uchazeči o zaměstnání evidováni na Úřadu práce České republiky

Tabulka 5: Počet obyvatel zapsaných na ÚP ČR

ROK	Počet obyvatel	Ženy
2009	3 143	1 581
2010	3 129	1 470
2011	2 539	1 244
2012	2 559	1 350
2013	2 656	1 329
2014	2 296	1 180
2015	2 150	1 127
2016	1 592	815
2017	912	492
2018	815	436

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

V tabulce je zaznamenán vývoj počtu obyvatel zapsaných na Úřadě práce České republiky.

Od roku 2009 počet zapsaných obyvatel na ÚP České republiky stále klesá. Největší snížení počtu obyvatel zapsaných na ÚP České republiky bylo od roku

2017 do roku 2018 a to o 815 obyvatel. Největší nárůst byl mezi roky 2012 a 2013, a to o 97 obyvatel.

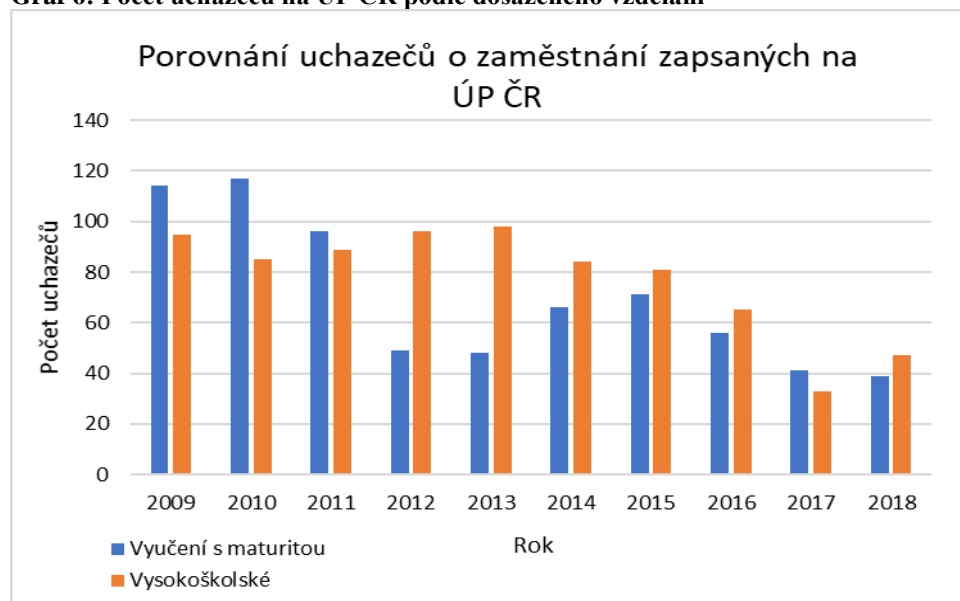
4.2.3 Struktura uchazečů o zaměstnání podle dosaženého vzdělání

Tabulka 6: Počet uchazečů zapsaných na ÚP podle dosaženého vzdělání

Vzdělání	ROK									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Neúplné a bez vzdělání	15	15	16	14	14	4	4	15	20	52
Základní	917	876	828	823	816	741	700	519	322	238
Vyučení	1416	1422	1039	1086	1162	962	853	689	388	342
Střetí bez maturity	108	97	86	47	49	82	83	69	39	36
Vyučení s maturitou	114	117	96	49	48	66	71	56	41	39
Úplné střední všeobecné s maturitou	54	49	45	32	30	44	41	22	17	15
Úplné střední odborné s maturitou	470	503	398	434	465	313	325	203	127	126
Vyšší	14	20	12	19	23	20	19	9	6	3
Vysokoškolské	95	85	89	96	98	84	81	65	33	47

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

Graf 6: Počet uchazečů na ÚP ČR podle dosaženého vzdělání



Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

V grafu je zakreslené porovnání uchazečů o zaměstnání zapsaných na ÚP České republiky podle dosaženého vzdělání. K porovnání jsou vybráni uchazeči, kteří mají dokončené vzdělání vyučením s maturitou a vysokoškolské vzdělání.

V roce 2010 výrazně převyšuje počet uchazečů, kteří mají vyučení s maturitou uchazeče, kteří mají dokončené vysokoškolské vzdělání. Opačná situace, kdy počet uchazečů s vysokoškolským vzděláním převyšuje počet uchazečů, kteří mají vyučení s maturitou nastalo v roce 2012 a 2013.

Počty uchazečů zapsaných na ÚP České republiky v průběhu deseti let většinou klesají, v některém roce rostou, ale není to velký rozdíl oproti ostatním rokům.

4.2.4 Struktura uchazečů o zaměstnání podle věku

Tabulka 7: Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR v jednotlivých věkových skupinách

Věkové skupiny	ROK									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
do 19 let	154	136	140	149	110	96	76	65	45	52
20–24 let	413	369	312	308	312	210	210	141	86	70
25–29 let	289	318	249	247	282	217	217	146	80	83
30–34 let	396	326	267	250	261	217	227	171	102	92
35–39 let	367	388	333	329	334	281	247	157	85	80
40–44 let	357	366	296	279	318	294	272	216	114	111
45–49 let	330	356	303	292	292	266	242	165	126	102
50–54 let	427	385	317	317	303	272	239	180	109	104
55–59 let	398	443	341	362	386	346	332	251	153	115
60–64 let	70	95	48	65	102	110	108	148	86	81
65 let a více	2	2	3	2	5	7	7	7	7	8

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

V tabulce jsou zapsány počty uchazečů o zaměstnání zapsaných na ÚP České republiky podle jednotlivých věkových skupin.

Za sledovaných deset let je v součtu nejméně uchazečů evidovaných na ÚP České republiky ve věkové skupině 65 let a více (50). Naproti tomu nejvíce uchazečů o zaměstnání zapsaných na ÚP České republiky se nachází v letech 55–59 let (3 127).

4.2.5 Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti

Tabulka 8: Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR podle délky nezaměstnanosti

ROK	Délka nezaměstnanosti					
	do 3 měsíců	3–6 měsíců	6–9 měsíců	9–12 měsíců	12–24 měsíců	24 měsíců a více
2009	900	727	451	377	378	370
2010	1 148	430	245	216	629	516
2011	840	399	190	143	372	665
2012	723	441	227	192	309	708
2013	660	426	248	188	441	742
2014	703	314	166	123	265	745
2015	748	323	149	139	226	592
2016	640	205	100	80	180	442
2017	460	150	63	51	71	198
2018	459	179	69	52	48	91

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

V této tabulce jsou zaznamenány počty uchazečů evidovaných na ÚP České republiky podle doby, kterou stráví na ÚP při hledání vhodné pracovní pozice.

Nejvíce nezaměstnaných do 3 měsíců bylo v roce 2010 (1 148 nezaměstnaných). Nejnižší počet nezaměstnaných byl v roce 2018 (459 uchazečů). Nejdelší dobu strávenou na ÚP, tedy 24 měsíců a více, bylo nejvíce uchazečů evidováno v roce 2014 od tohoto roku počet uchazečů v takto dlouhé době klesá. Nejvíce uchazečů ubylo mezi lety 2016 a 2017, přesně to bylo o 244 uchazečů.

Průměrné nejvíce uchazečů evidovaných na ÚP České republiky se nacházelo v období do 3 měsíců.

4.2.6 Struktura uchazečů o zaměstnání podle odvětví ekonomické činnosti CZ-NACE

Tabulka 9: Počet zaměstnaných v jednotlivých odvětvích

odvětví eko. činnosti CZ-NACE	počet zaměstnaných (tis. osob)	
	r. 2009	r. 2018
A	11,1	9,7
B	0,9	0,7
C	81,3	94,3
D	1,8	3
E	2	3,8
F	26,1	20,8
G	31,8	31,5
H	16	21,8
I	10,3	7,5
J	3,8	7,7
K	5	4,8
L	2,2	2,8
M	10,8	10,3
N	7,3	5,8
O	18	17,4
P	15,8	18,4
Q	20	18,2
R	5,3	6,3
S	5	4,8

- A. zemědělství, lesnictví, rybářství
- B. těžba a dobývání
- C. zpracovatelský průmysl
- D. výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu
- E. zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi
- F. stavebnictví
- G. velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
- H. doprava a skladování
- I. ubytování, stravování a pohostinství
- J. informační a komunikační činnosti
- K. peněžnictví a pojišťovnictví
- L. činnosti v oblasti nemovitostí
- M. profesní, vědecké a technické činnosti
- N. administrativní a podpůrné činnosti
- O. veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
- P. vzdělávání
- Q. zdravotní a sociální péče
- R. kulturní, zábavní a rekreační činnosti
- S. ostatní činnosti

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

V tabulce jsou porovnány počty zaměstnaných osob v Plzeňském kraji v jednotlivých odvětvích ekonomických činností CZ-NACE. Nejvíce obyvatel Plzeňského kraje bylo v roce 2018 zaměstnáno v odvětví C – zpracovatelský průmysl. Bylo tomu tak i v roce 2009. Naopak nejméně obyvatel Plzeňského kraje pracuje v odvětví B – těžba a dobývání. To je způsobeno tím, že v Plzeňském kraji není mnoho míst určených k těžbě.

4.2.7 Uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa

Graf 7: Počet uchazečů o zaměstnání a počet volných pracovních míst



Zdroj: *www.mpsv.cz, vlastní zpracování*

V grafu jsou zobrazeny počty uchazečů o zaměstnání a počty volných pracovních míst. Z grafu je patrné, že v letech 2009 až 2012 mnohonásobně převládal počet uchazečů o zaměstnání oproti volným pracovním pozicím. Od roku 2013 se situace zcela otočila a do roku 2018 bylo mnohem více volných pracovních míst než uchazečů o zaměstnání. V roce 2018 bylo pouze 898 uchazečů o zaměstnání a oproti tomu bylo 3 851 volných pracovních míst. Na jednu pracovní pozici tedy připadá 0,2 uchazeče.

4.2.8 Podíl nezaměstnaných osob v okrese Domažlice

Tabulka 10: Podíl nezaměstnaných osob v okrese Domažlice

ROK	Podíl nezaměstnaných osob (%)		
	Celkem	Muži	Ženy
2009	7,32	7,11	7,54
2010	7,31	7,57	7,04
2011	6,01	5,98	6,04
2012	6,13	5,64	6,64
2013	6,42	6,25	6,60
2014	5,60	5,30	5,91
2015	5,30	4,90	5,72
2016	3,94	3,75	4,14
2017	2,28	2,05	2,52
2018	2,05	1,85	2,25

Zdroj: *www.czso.cz, vlastní zpracování*

Podíl nezaměstnaných osob v okrese Domažlice od roku 2009 stále klesá a k roku 2018 je zaznamenán podíl nezaměstnanosti pouze 2,05 %. V roce 2020 a 2021 se značně

do těchto ukazatelů promítnou události spojené s onemocněním Covid 19. Nezaměstnanost vzrostla od prosince 2020 ze 4 % na 4,3 %, které jsou zaznamenány z ledna roku 2021.

[15]

4.3 Charakteristika Plzeňského kraje

Plzeňský kraj leží na jihozápadě České republiky. Část hranice kraje tvoří státní hranice se SRN. Plzeňský kraj sousedí s Karlovarským krajem na severozápadě, na severovýchodě se Středočeským krajem a na jihovýchodě s krajem Jihočeským. Krajským městem je Plzeň, která má 174 842 obyvatel a je druhým nejvýznamnějším centrem v Čechách hned po Praze.

Rozloha Plzeňského kraje je 7 649 km² a tím se Plzeňský kraj řadí na třetí místo v České republice podle rozlohy. Celkový počet obyvatel je 589 899 a řadí se proto až na sedmé místo v České republice z pohledu počtu obyvatel. Plzeňský kraj se dělí na sedm okresů: Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov. Každý z okresů se liší krajinným charakterem, počtem obyvatel ale i hustotou osídlení. Plzeňský kraj má 57 měst a přes 200 obcí. Je zde i 15 obcí s rozšířenou působností: Blovice, Domažlice, Klatovy, Horažďovice, Horšovský Týn, Kralovice, Nepomuk, Nýřany, Přeštice, Rokycany, Stod, Stříbro, Sušice, Tachov a Plzeň.

V Plzeňském kraji se nachází část Národního parku Šumava, který dále zasahuje do Jihočeského kraje. V kraji se nachází 5 chráněných krajinných oblastí. Mezi ně patří Šumava, Český les, Slavkovský les, Brdy a Křivoklátsko. Dále je v Plzeňském kraji mnoho silničních sítí a dálnic. Je zde také mnoho železničních tratí, některé vedou i do sousedního Německa.

Plzeňský kraj díky okresu Domažlice, Klatovy a také Tachov využívá různých přeshraničních spoluprací s Bavorskem.

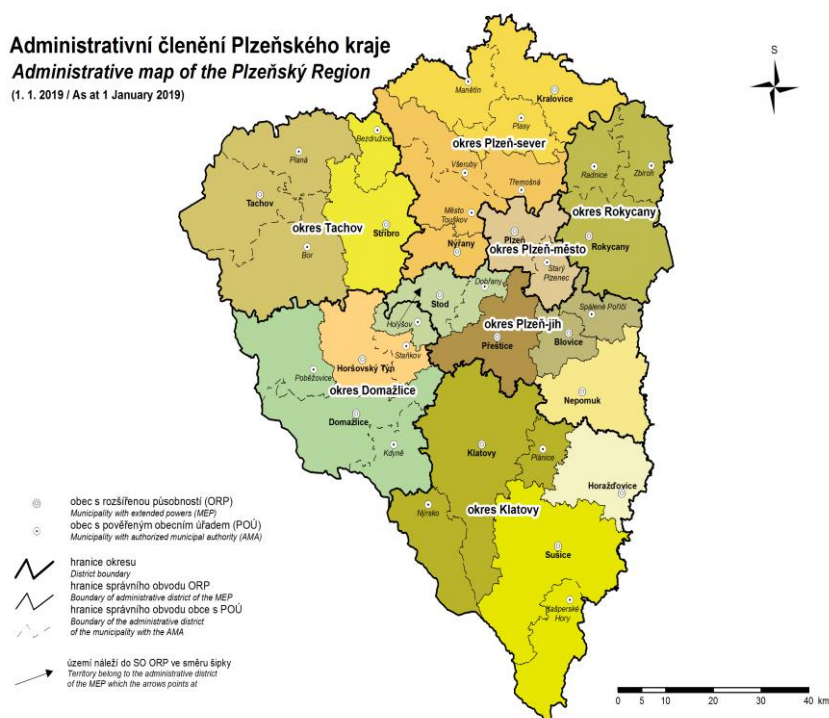
K 31. 12. 2019 bylo zaevidováno celkem 146 382 ekonomických subjektů. Většina z nich byli fyzické osoby.

Mezi nejvýznamnější podniky v Plzeňském kraji patří:

- Plzeňský prazdroj – založen v roce 1842 a největší český exportér piva
- STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. a.s. – největší výrobce lihovin v České republice
- Bohemia Sekt s.r.o. – významný producent vín
- OKULA Nýrsko – zpracovatel plastických hmot

K 31. 12. 2019 bylo zapsáno 9 811 uchazečů o zaměstnání na ÚP České republiky. Nejvyšší podíl nezaměstnanosti byl v okresech Rokycany a Tachov (2,85 %) naopak nejmenší podíl nezaměstnanosti byl v okresech Plzeň-jih a Domažlice (2,12 %).

Obrázek 2: Mapa Plzeňského kraje



Zdroj: www.czso.cz

4.4 Porovnání okresu Domažlice s okresy v Plzeňském kraji

Tabulka 11: Rozloha a počet obyvatel v jednotlivých okresech

Okres	Rozloha v km ²	Počet obyvatel
Domažlice	1 123	61 902
Klatovy	1 946	86 336
Plzeň-město	261	191 599
Plzeň-jih	997	63 004
Plzeň-sever	1 287	79 278
Rokycany	657	48 966
Tachov	1 378	53 587

Zdroj: *www.czso.cz, vlastní zpracování*

V tabulce je přehledně vypsána rozloha jednotlivých okresů v Plzeňském kraji a počet obyvatel v každém z nich. Okres Domažlice je třetí okres s nejnižším počtem obyvatel a zároveň třetí s nejnižší rozlohou v Plzeňském kraji.

Tabulka 12: Počet uchazečů o zaměstnání v roce 2018 v jednotlivých okresech

Okres	počet uchazečů o zaměstnání v evidenci na ÚP
Domažlice	815
Klatovy	1 306
Plzeň-město	2 181
Plzeň-jih	692
Plzeň-sever	1 162
Rokycany	776
Tachov	1 023

Zdroj: *www.czso.cz, vlastní zpracování*

Nejvíce uchazečů o zaměstnání bylo v roce 2018 zaznamenáno v okrese Plzeň-město (2 181). Naopak nejméně uchazečů o zaměstnání bylo na ÚP ČR zapsáno v okrese Plzeň-jih (692). Okres Domažlice se zařadil na třetí místo s nejnižším počtem uchazečů o zaměstnání v Plzeňském kraji (815).

Tabulka 13: Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji

Rok	Podíl nezaměstnaných osob (%)		
	Celkem	Muži	Ženy
2009	6,50	6,31	6,70
2010	6,64	6,76	6,52
2011	5,75	5,65	5,84
2012	5,94	5,75	6,13
2013	6,45	6,26	6,64
2014	5,70	5,46	5,95
2015	4,62	4,36	4,89
2016	3,56	3,38	3,75
2017	2,55	2,47	2,64
2018	2,12	2,08	2,16

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

V tabulce je zaznamenán vývoj nezaměstnanosti v Plzeňském kraji v období mezi roky 2009 až 2018. Nejvyšší podíl nezaměstnanosti je evidován v roce 2010 (6,64 %). Nejnižší nezaměstnanost byla zaznamenána v roce 2018 (2,12 %). V roce 2020 nezaměstnanost stoupla na 3,21 % z důvodu onemocnění Covid 19. V roce 2021 se předpokládá ještě větší nárůst. Od konce roku 2020 do konce ledna 2021 stoupla nezaměstnanost o 0,3 %, a to ze 4 % na 4,3 %.

Tabulka 14: Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých okresech

Okres	Podíl nezaměstnaných osob (%)
Domažlice	2,05
Klatovy	2,37
Plzeň-město	1,79
Plzeň-jih	1,71
Plzeň-sever	2,27
Rokycany	2,48
Tachov	2,86

Zdroj: www.mzso.cz, vlastní zpracování

V tabulce výše je evidován podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých okresech Plzeňského kraje. Nejvyšší podíl nezaměstnanosti představuje okres Tachov (2,86 %). Nejnižší podíl nezaměstnanosti je evidován v okrese Plzeň-jih (1,71 %).

4.5 Srovnání okresu Domažlice, Plzeňským krajem a s Českou republikou

Tabulka 15: Srovnání okresu Domažlice a České republiky

Rok 2018	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel	Počet uchazečů o zaměstnání	Počet volných pracovních míst	Podíl nezaměstnaných osob (%)
okres Domažlice	1 123	61 902	815	3 851	2,05
Česká republika	78 865	10 649 800	231 534	324 410	3,07

Zdroj: *www.czso.cz, vlastní zpracování*

Česká republika má rozlohu 78 865 km², což je 70krát více, než je rozloha okresu Domažlice. Nachází se ve střední Evropě a je obklopena čtyřmi státy: Německem, Polskem, Slovenskem a Rakouskem. ČR se dělí na 14 krajů, které se dále rozdělují na jednotlivé okresy.

K 31. 12. 2018 připadalo v ČR na jednu pracovní pozici 0,7 uchazeče o zaměstnání. V okrese Domažlice to bylo na jednu pracovní pozici 0,2 uchazeče o zaměstnání.

4.5.1 Porovnání počtu nezaměstnaných

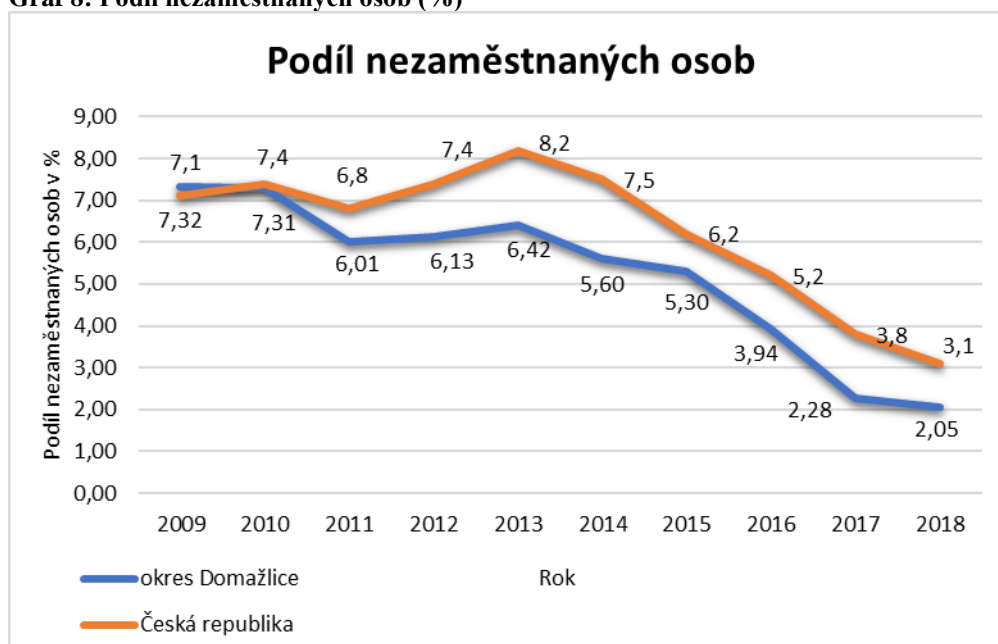
V tabulce níže vidíme vývoj počtu nezaměstnaných v letech 2009 až 2018. Nejvíce nezaměstnaných Česká republika zaznamenala v roce 2013 (596 833) naopak nejméně jich bylo v roce 2018, pouze 231 534. Nejméně nezaměstnaných bylo zaznamenáno jak v Plzeňském kraji (9 009), tak také v okrese Domažlice (898). Nejvíce nezaměstnaných bylo v Plzeňském kraji v roce 2010 (27 267) a v okrese Domažlice v roce 2009 (3 203).

Tabulka 16: Počet nezaměstnaných v ČR, Plzeňském kraji a okrese Domažlice

Rok	Nezaměstnaní		
	Česká republika	Plzeňský kraj	okres Domažlice
2009	539 136	26 802	3 203
2010	561 551	27 267	3 184
2011	508 451	23 308	2 609
2012	545 311	23 724	2 600
2013	596 833	25 709	2 705
2014	541 914	22 641	2 316
2015	453 118	18 587	2 177
2016	381 373	14 655	1 647
2017	280 620	10 517	993
2018	231 534	9 009	898

Zdroj: *www.czso.cz, vlastní zpracování*

4.5.2 Podíl nezaměstnaných osob (%) v okrese Domažlice a v České republice

Graf 8: Podíl nezaměstnaných osob (%)

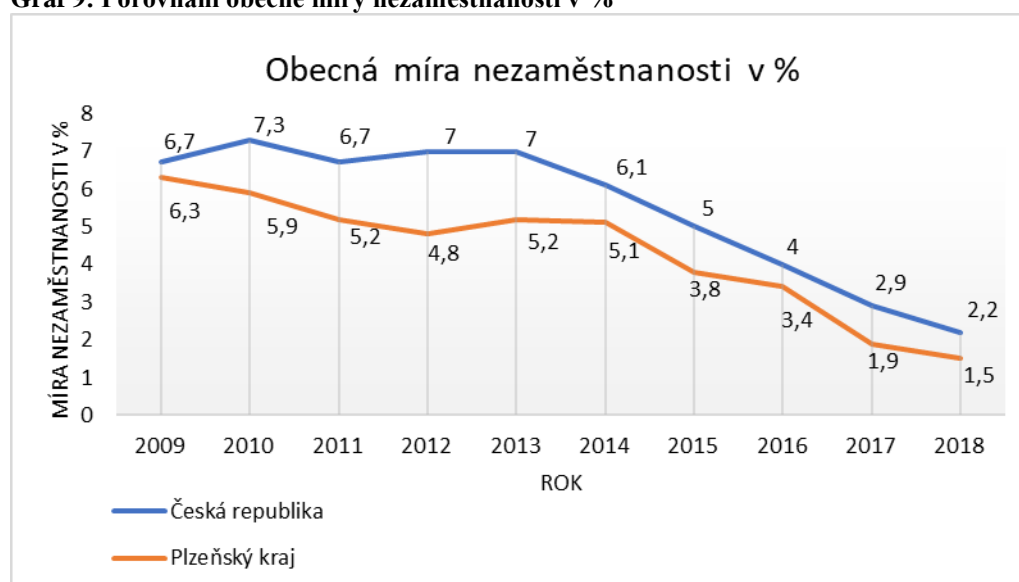
Zdroj: *www.czso.cz, vlastní zpracování*

V grafu je zakreslen vývoj podílu nezaměstnaných osob v okrese Domažlice v porovnání s Českou republikou. Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob byl v České republice zaznamenán v roce 2013 (8,2 %) a v okrese Domažlice to bylo v roce 2009 (7,32 %). Naopak nejnižší podíl nezaměstnaných osob byl v České republice evidován v roce 2018 (3,1 %), tento rok byl evidován nejnižší podíl nezaměstnaných osob také v okrese Domažlice, a to 2,05 %.

Průměrný podíl nezaměstnaných osob v České republice za období mezi lety 2009 až 2018 byl 6,27 %, což je o 1,03 % vyšší, než je průměrný podíl nezaměstnaných osob v okrese Domažlice ve stejném časovém období.

4.5.3 Porovnání obecné míry nezaměstnanosti Plzeňského kraje a České republiky

Graf 9: Porovnání obecné míry nezaměstnanosti v %



Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

V grafu je znázorněn vývoj obecné míry nezaměstnanosti v Plzeňském kraji a v České republice. Obecná míra nezaměstnanosti v Plzeňském kraji v letech 2009 až 2018 podle průměru 4,31 % je dlouhodobě nižší než průměrná míra nezaměstnanosti v České republice za stejné období. Průměrná míra nezaměstnanosti v České republice byla 5,49 %.

Obecná míra nezaměstnanosti v České republice od roku 2013 má klesající charakter. Naopak obecná míra nezaměstnanosti v Plzeňském kraji klesala v letech 2009 až 2012, poté se mírně zvýšila a od roku 2014 opět klesá.

5. Návrhy opatření ke zvýšení počtu pracovníků v okrese Domažlice

Za celé sledované období od roku 2009 do roku 2018 byla nejnižší nezaměstnanost v okrese Domažlice právě v roce 2018 a to 2,05 %. Nezaměstnanost v okrese Domažlice je nižší než nezaměstnanost v Plzeňském kraji ve stejném roce (2,12 %) a i v České republice (3,07 %). Proto budu navrhopat opatření, která by zvýšila počet pracovníků, kterých je v okrese Domažlice nedostatek.

1. Návrh

Mnoho obyvatel okresu Domažlice dojíždí do zaměstnání do sousedního Německa. Proto jako první návrh bych chtěla namotivovat právě tyto obyvatele, aby neodjížděli za prací do Německa, ale zůstávali v České republice. Navrhuji proto zvýšení mzdy pro zaměstnance, aby se alespoň přiblížila výši mzdy v Německu. Průměrná mzda v ČR byla v roce 2019 34 105 Kč. Průměrná mzda v Německu v roce 2019 byla více než 97 000 Kč. Rozdíl na průměrné mzdě je více než 62 000 Kč, proto obyvatelé raději dojíždějí do Německa, než aby pracovali v ČR.

2. Návrh

Dalším návrhem pro získání většího počtu uchazečů o zaměstnání v okrese Domažlice je motivace občanů z ostatních okresů a krajů. Návrhem je sociální motivace. Firmy by mohly uchazečům o zaměstnání nabídnout výhodnou nabídku bydlení v blízkosti firmy, takže by nemuseli dojíždět do zaměstnání z daleka. Další motivací může být služební auto, služební notebook nebo služební telefon a v neposlední řadě také seberealizace a profesní růst.

3. Návrh

Dalším možným opatřením může být také zajištění dopravy do zaměstnání ze špatně přístupných míst, kde nejedí mnoho autobusů a vlaků a zaměstnanci by se stěželi dostávali brzo ráno do zaměstnání. Případně by se domluvilo několik zaměstnanců, kteří bydlí v blízkém okolí a mohli by jet jedním autem společně, zároveň by tak neznečišťovali ovzduší výfukovými plyny. Druhou možností společné dopravy do zaměstnání by mohl být tzv. svozové autobusy. Ty by objížděly jednotlivé vesnice a města a svážely zaměstnance do zaměstnání najednou.

4. Návrh

Motivací pro získání nových zaměstnanců může být i rekvalifikace. Různé rekvalifikační kurzy mohou zaměstnancům zajistit lepší finanční ohodnocení. Mohou se přiučit něco nového ke své pracovní pozici. Mohou také povýšit na vyšší pozice, a to díky rekvalifikačním kurzům. Kontaktní pracoviště krajského ÚP ČR nabízí rekvalifikační kurzy v oblasti CNC strojů, sociálních služeb, potravinářství, účetnictví a daních, IT, obsluha elektro vozíků a moto vozíků a také rekvalifikační kurz na hlídání dětí předškolního věku.

Nevýhodou u některých rekvalifikačních kurzů jsou požadavky na dosažené vzdělání. V okrese Domažlice jsou nezaměstnaní, kteří jsou bez vzdělání nebo mají neúplné vzdělání, takže nemají mnoho možností volby, jaký rekvalifikační kurz by chtěli absolvovat. Teoretická část je většinou v Plzni. Praxe je většinou zajišťována v místě bydliště nebo v jeho okolí. Nezaměstnaným, kteří mají o rekvalifikační kurzy zájem a dokončí celý kurz, ÚP ČR proplatí cestovné.

5. Návrh

Dalším návrhem pro získání nových zaměstnanců je zviditelnění firem. Reklama v regionálních novinách, reklama u hlavních silnic, v rádiích nebo televizi a na různých sociálních sítích, kde najdeme mnoho mladých lidí, které by mohla zajímavá nabídka pracovního místa zaujmout.

Firmy by si měly založit účet na pracovní sociální síti LinkedIn, kde by byly aktivní a zveřejňovaly volná pracovní místa, jaké benefity pro nové zaměstnance nabízejí apod. Mnoho studentů je zde zaregistrováno a sledují různé firmy, zda nenabízejí nějaká volná pracovní místa, která by jim vyhovovala a zajímala je.

6. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo porovnání vývoje nezaměstnanosti v okrese Domažlice. Vývoj nezaměstnanosti byl sledován v období mezi roky 2009 až 2018.

Práce byla rozdělena na dvě části, teoretickou část a praktickou část. V teoretické části byli shrnuty základní pojmy, které jsou vázány k nezaměstnanosti. Popisovaný byl tedy trh práce, který je tvořen nabídkou a poptávkou. Dále je charakterizována nezaměstnanost, její druhy a jakým způsobem se nezaměstnanost vypočítá. V další části teoretické části byli popisovány dopady nezaměstnanosti a skupiny osob, které nezaměstnanost často postihuje a také politika zaměstnanosti, která je nedílnou součástí, která slouží k pomoci nezaměstnaným. V závěru teoretické části jsou popsány hlavní úřady, se kterými je nezaměstnanost velmi úzce spjata. Jsou to Úřad práce České republiky, Ministerstvo práce a sociálních věcí a také EURES (Evropský portál pracovní mobility).

Praktická část byla zaměřena na zjištění vývoje nezaměstnanosti v okrese Domažlice. Na začátku byl charakterizován okres Domažlice. Vývoj nezaměstnanosti byl sledován za období deseti let. Tento vývoj byl následně porovnán s ostatními okresy v Plzeňském kraji. Byl charakterizován Plzeňský kraj jako celek. Poté byl vývoj nezaměstnanosti v okrese Domažlice porovnán v celorepublikovém srovnání. V práci bylo také uvedeno pět návrhů řešení, které by mohly vést ke zvýšení zaměstnanců v okrese Domažlice.

Vývoj počtu obyvatel v okrese Domažlice ve sledovaném období byl různý, podle jednotlivých věkových skupin. Přírůstek v roce 2018 oproti roku 2009 byl 824 obyvatel ve věkové skupině od narození do 14 let. Přírůstek 3 383 obyvatel v roce 2018 oproti roku 2009 byl také ve věkové skupině obyvatel nad 65 let. Úbytek obyvatel byl zaznamenán pouze u věkové skupiny obyvatel mezi 15 až 64 lety. Za posledních deset let, tedy přibývá v okrese obyvatel v důchodovém věku, ale nepřibývá mnoho nově narozených a mladistvých obyvatel.

Z výsledků v praktické části bylo zjištěno, že nejvyšší nezaměstnanost byla zaznamenána v roce 2009 (7,32 %). Od té doby nezaměstnanost klesala. Výjimkou bylo období mezi roky 2011 až 2013, kdy nezaměstnanost nepatrně vzrostla, od konce roku 2013 se nezaměstnanost stále snižuje. V roce 2018 byla hodnota nezaměstnanosti nejnižší za posledních 15 let (2,05 %). Bylo by dobré si takto nízkou nezaměstnanost udržet i v následujících letech, ale už nyní je patrné, že se hodnota rapidně zvýší kvůli Covidu 19.

Počet nezaměstnaných od roku 2009 v okrese Domažlice stále klesá. V roce 2009 bylo nezaměstnaných 3 143 a k roku 2018 bylo evidováno pouze 815 nezaměstnaných, z toho bylo 436 nezaměstnaných žen. Podle dosaženého vzdělání přibylo 37 nezaměstnaných obyvatel, které mají neúplné vzdělání nebo jsou bez vzdělání oproti počtu nezaměstnaných v roce 2009. Naopak nejvyšší úbytek nezaměstnaných byl zaznamenán u obyvatel, kteří mají vyučení ukončené výučním listem. Podle srovnání věkových skupin nezaměstnaných osob bylo zjištěno, že v roce 2018 bylo nejvíce nezaměstnaných mezi 40-44 rokem věku. Nejvyšší úbytek počtu nezaměstnaných v roce 2018 oproti roku 2009 byl ve věkové skupině od 20 do 24 let. Jediné dvě skupiny vykazovaly zvýšený počet nezaměstnaných v roce 2018 oproti roku 2018. Věková skupina 60-64 let, kde přibylo 11 nezaměstnaných a věková skupina 65 let a více, kde přibylo 6 nezaměstnaných. V součtu osob, které byly zapsány na ÚP ČR, jich na ÚP bylo zapsáno nejvíce v délce do 3 měsíců. Naopak nejméně osob zapsaných na ÚP bylo v součtu evidováno v době od 9 do 12 měsíců.

Nejvíce obyvatel v Plzeňském kraji pracuje ve zpracovatelském průmyslu. Od roku 2009 se ještě zvýšil počet obyvatel, kteří jsou zaměstnáni ve zpracovatelském průmyslu, o 13 tisíc osob. V roce 2018 pracovalo ve zpracovatelském průmyslu 94,3 tisíc osob.

Okres Domažlice se řadí na 5. místo v kraji z pohledu počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2018 (815). Podle nezaměstnanosti v kraji se řadí na 3. místo s nejnižší nezaměstnaností hned za okresy Plzeň-Jih a Plzeň-město. V Plzeňském kraji byla v roce 2018 zaznamenána nezaměstnanost 2,12 %, což je o 4,52 % oproti nejvyšší nezaměstnanosti z roku 2010 (6,64 %).

V porovnání nezaměstnanosti s Českou republikou byl okres Domažlice vždy s hodnotou nezaměstnanosti nižší než Česká republika. Nejmenší rozdíl mezi ČR a okresem Domažlice byl v roce 2010 (0,09 %). Nejvyšší rozdíl byl evidován v roce 2014 (1,9 %).

Z výsledků vývoje by se dala předpokládat stále velmi nízká nezaměstnanost, ale okolnosti, kterým nyní čelíme tomu nepřispívají, a tak se s vysokou pravděpodobností bude hodnota nezaměstnanosti zvyšovat. Podložené výsledky budou známy až v roce 2021 a 2022.

Na konci práce byly uvedeny návrhy na zvýšení počtu zaměstnanců v okrese Domažlice. Nejvíce obyvatel okresu dojíždí za lepším platovým ohodnocením do

nedalekého Německa (Bavorska). Návrhem bylo tedy zvýšit platové ohodnocení a přilákat obyvatele zpět do okresu Domažlice.

Dalším návrhem byla motivace pro uchazeče o zaměstnání, kdy by jim bylo nabídnuto služebního telefonu, notebooku a také služebního automobilu.

Třetím návrhem bylo zajištění dopravy do zaměstnání pomocí svozových autobusů nebo spolujízdy několika zaměstnanců jedním autem a zároveň by se tolik neznečišťovalo ovzduší výfukovými plyny.

Dalším návrhem byly rekvalifikační kurzy, které by mohly zaměstnancům zajistit lepší finanční ohodnocení, vyšší pracovní pozici.

Posledním návrhem byla reklama pro firmy. Firmy by se měly více zviditelnit, aby se o nich potencionální uchazeči o zaměstnání vůbec dozvěděli a mohly tak uchazečům představit firmu a různé bonusy, které nabízejí. Vhodná reklama by mohla být v regionálních novinách, rádiích v televizi, ale také na sociálních sítích. Firmy by si mohly založit účet na pracovní sociální síti LinkedIn, kde by byly aktivní a často přidávaly nabídky volných pracovních míst. Mnoho mladých lidí je na LinkedIn zaregistrována a sleduje různé firmy, zda nenabízejí vhodná pracovní místa, která by je zaujala a vyhovovala jim.

7. Použité zdroje

Knížní zdroje:

- [1] JÍROVÁ, Hana. Trh práce a politika zaměstnanosti. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1999. ISBN 80-7079-635-9.
- [2] KACZOR, Pavel. Trh práce, pracovní migrace a politika zaměstnanosti ČR po roce 2011. Praha: Oeconomica, 2013. ISBN 978-80-245-1930-2.
- [3] BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA, Lucie SEVEROVÁ a Dana STARÁ. Makroekonomie: makroekonomický přehled. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-708-5.
- [4] ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. Nezaměstnanost. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4282-3.
- [5] MAREŠ, Petr. Nezaměstnanost jako sociální problém. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-901424-9-4.
- [6] SIROVÁTKA, Tomáš a Petr MAREŠ, ed. Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika. Brno: Masarykova univerzita, 2003. ISBN 80-210-3048-8.
- [7] SAMUELSON, Paul Anthony a William D. NORDHAUS. Ekonomie: 19. vydání. Praha: NS Svoboda, 2013. ISBN 978-80-205-0629-0.
- [8] BROŽOVÁ, Dagmar. Společenské souvislosti trhu práce. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-86429-16-4.
- [9] BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA a Dana STARÁ. Makroekonomie – teorie a praxe. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-492-3.
- [10] KOTÝNKOVÁ, Magdalena a Otakar NĚMEC. Lidské zdroje na trhu práce: vývoj a tendence v souvislosti se vstupem České republiky do EU. Praha: Professional Publishing, 2003. ISBN 80-86419-48-7.
- [11] TOMEŠ, Igor. Obory sociální politiky. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-868-5.
- [12] BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA a Roman SVOBODA. *Mikroekonomie: teorie a praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-453-4.

Internetové zdroje:

[13] MPSV: Pohřebné [online]. [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/pohrebne>

[14] MPSV: Porodné [online]. [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/porodne>

[15] MPSV: Přídavek na dítě [online]. [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/pridavek-na-dite>

[16] MPSV: Příspěvek na bydlení [online]. [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-bydleni>

[17] MPSV: Rodičovský příspěvek [online]. [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/rodicovsky-prispevek>

[18] MPSV: Charakteristika MPSV [online]. [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/o-mpsv>

[19] ÚP: Charakteristika ÚP [online]. [cit. 2021-01-03]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/o-uradu-prace>

[20] ÚP: Charakteristika ÚP, kontaktní pracoviště Domažlice [online]. [cit. 2021-01-03]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/domazlice>

[21] MPSV: Poradenství EURES [online]. [cit. 2021-01-03]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/poradenstvi-eures>

[22] MPSV: Společensky účelné pracovní místo [online]. [cit. 2021-01-05]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/spolecensky-ucelne-pracovni-misto-supm-zrizene-svc>

[23] MPSV: Příspěvek na nový podnikatelský program [online]. [cit. 2021-01-05]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-novy-podnikatelsky-program>

[24] ÚP: Podpora v nezaměstnanosti [online]. [cit. 2021-01-05]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/casto-kladene-otazky-2>

[25] Podpora v nezaměstnanosti [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/podpora-v-nezamestnanosti-od-roku-2021-opet-vyssi/>

- ČSÚ: Charakteristika okresu Domažlice [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11252/17841404/charakteristika_domazlice.pdf/7ef7b3f9-b1fb-41d4-aaa8-5c1cf3ab784f?version=1.7

- ČSÚ: Charakteristika Plzeňského kraje [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20551399/32101111ch.pdf/0604db5c-3718-4ac5-8c76-ff0fb935a06d?version=1.0>
- ČSÚ: Podíl nezaměstnaných osob, pracovní místa v evidenci úřadu práce v České republice [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM09&z=T&f=TABULKA&katalog=30853&str=v170&&c=v3~3 RP2018&u=v172_VUZEMI_100_3018
- ČSÚ: Podíl nezaměstnaných osob, pracovní místa v evidenci úřadu práce v Plzeňském kraji [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30853&pvo=ZAM09&str=v172&c=v3~3 RP2018&u=v172_VUZEMI_100_3042
- ČSÚ: Podíl nezaměstnaných osob, pracovní místa v evidenci úřadu práce v okrese Domažlice [online]. [cit. 2021-02-7]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM09&z=T&f=TABULKA&katalog=30853&u=v171_VUZEMI_101_40355&&c=v3~3 RP2018&str=v171
- ČSÚ: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce [online]. [cit. 2021-02-08]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30853&pvo=ZAM10&str=v178&c=v3~3 RP2018&v=v166_null_null_null&u=v178_VUZEMI_101_40355
- ČSÚ: Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a podíl nezaměstnaných osob v okrese Domažlice [online]. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&skupId=766&katalog=30853&pvo=ZAM11-A&pvo=ZAM11-A&str=v200&c=v3~3 RP2018&u=v200_VUZEMI_101_40355
- ČSÚ: Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji [online]. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM11-A&z=T&f=TABULKA&skupId=766&katalog=30853&u=v197_VUZEMI_100_3042&&c=v3~3 RP2018&str=v197

- ČSÚ: Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a podíl nezaměstnaných osob v České republice [online]. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM11-A&z=T&f=TABULKA&skupId=766&katalog=30853&str=v194&&c=v3~3_RP2018&u=v197_VUZEMI_100_3042
- ČSÚ: Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a pracovní místa v evidenci úřadu práce [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30853&pvo=ZAMD001&c=v3~2_RP2018M P12DPPDM
- ČSÚ: Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti CZ-NACE [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30853&pvo=ZAM03&str=v221&u=v228_VUZEMI_100_3042
- ČSÚ: Statistická ročenka Plzeňského kraje 2018 [online]. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-plzenskeho-kraje-2018>
- ČSÚ: Počet a věkové složení obyvatel 2018 [online]. [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&katalog=31737&pvo=DEM01D>
- ČSÚ: Rozloha ČR podle krajů a okresů [online]. [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&katalog=31737&pvo=RSO01D>
- ČSÚ: Základní charakteristiky okresu Domažlice [online]. [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&katalog=31737&pvo=RSO07D>

Zákony:

[27] Zákon č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti

8. Přílohy

Příloha 1: Administrativní rozdělení okresu Domažlice

ADMINISTRATIVNÍ ROZDĚLENÍ OKRESU DOMAŽLICE - STAV K 1. 1. 2016



Zdroj: https://www.czso.cz/documents/11252/17841404/domažlice_admin2015.png/f5bd5088-d6fc-424f-b894-a1366d91ed5f?version=1.1&t=1485849177546

Příloha 2: Administrativní rozdělení Plzeňského kraje



Zdroj:

https://geoportal.plzenskykraj.cz/gs/data/uploads/ke_stazeni/mapy_spravniho_cleneni/a3_pk_okresy.jpg

Příloha 3: Kraje České republiky



Zdroj: <https://zpravycr.cz/kraje-ceske-republiky-a-dvacet-let-od-jejich-vzniku/>